

Informasjon
Aftenposten
Debattredaksjonen**Debattredaktør**

Erik Tørnes
Adresse: Aftenposten, Debatt,
Boks 1178, 0107 Oslo

Debatt

E-post: debatt@aftenposten.no
Hovedinnlegg: 3000 tegn inkl.
mellomrom. Legg ved portrettfoto.
Kortinnlegg: 400-1500 tegn.

Kronikker / debattinnlegg på nett

aftenposten.no/meninger
Aftenposten returnerer ikke artikler
som blir sendt på papir.

Kronikk

E-post: kronikk@aftenposten.no
Kronikk: Maks. 6000 tegn
inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

hardcore russefeiringen.

De kan kalle seg «rusleruss», «russ på sparebluss» eller «T-baneruss». De gjør det gjerne med skjeve smil og noen ganger med utstudert ironi. Det skjer nå i Hauge-sund og Trondheim, og i hele Nord-Norge vil du knapt oppdrive en eneste russebuss.

Den kvelden russebussene begynte å drønne rundt i Oslo, samlet elevene fra hippe Elvebakken seg til konseptslipp i de nedlagte industrilokalene Hausmania, kjent for husokkupasjon, motkulturer og vegansk kafé. Konseptet ble kalt Bacchanalia 2022. De fortalte smilende at de «liker å holde seg på bakken». Stikkordene var billig og bæredyktig. På naboskolen Edvard Munch syr elevene russeadressene selv, og de er stolte av sine egne design.

Barometer for kulturkamp. I Oslo har alltid den mest intense russefeiringen funnet sted på den velstående vestkanten. Det var her russebussene oppsto, og bussen kan forbli en viktig referanse videre i livet.

På skolene øst i byen hvor færre har velstående foreldre og flere har innvandrerbakgrunn, er holdningen til russetiden mer lunken.

I enda sterkere grad gjelder det elitepregede sentrumsskoler med høye karakterkrav, fokus på miljøvern, antirasisme og politisk engasjement. Elevene her feirer nok russetiden, men med økologisk og *laidback* stil. Det ville være ødeleggende for renomméet til mange å bli fersket rulende på en av de feteste russebussene fra Oslo Vest.

Sånn sett er russetiden i Oslo et følsomt barometer for mer grunnleggende trekk ved samfunnet. Bakteppet er det sosiologer gjerne kaller økonomisk og kulturell kapital.

«We are the makers of manners», sier kong Henrik den femte selvbevisst i Shakespeares skuespill med samme navn. Han visste at han selv var den aller viktigste influenser i sin tid og brukte setningen som et sjekketriks for å få sin franske prinsesse.

Hvem kommer i år til å forme russetidens bærende stil og mote i Oslo? Tar du deg en tur ut i bybildet 17. mai, vil du nok se kulturkampen utfolde seg.

Hva med å bruke dagen til å lete etter mønstre i væremåter, selvbevissthet og stil hos russerne fra de ulike deler av byen?

Meninger**Debatt**

Kjetil Rolness
Sosiolog og skribent

Han som ikke skrev om Sverige

Lørdag hadde jeg en kommentar i Aftenposten om svenske tilstander. Og politikerer, forskeres og pressens enestående evne til å avlede fra problemenes årsaker. Politisk redaktør i Aftenposten Kjetil Alstadheim viste i samme avis, samme dag, at han behersker øvelsen: «Kan det som skjer i svenske byer, skje i Oslo, Drammen eller andre norske byer? Spørsmålet er brennaktuelt etter bråket i Sverige i påsken».

Og så ville han drøfte barnefattigdom, trangboddhet, skole og fritidsaktiviteter. Innvandringspolitikk, religion, parallellsamfunn og normløshet ble ikke nevnt.

Den svenske oppskriften. Det var en kommentar etter svensk oppskrift, noe jeg påpekte i en kronikk i Subjekt.

Men nå har Alstadheim funnet ut at han *ikke* skrev om Sverige.

«Her må noe ha gått galt fra start for Rolness. Kanskje har han fortsatt røyken fra bilbranner i Sverige i øynene. Han ser ut til å tro at jeg skrev samme artikkel som ham. Altså en forklaring av svenske tilstander og hvordan de oppsto (...) Fra min side er artikkelen hverken forklaringer eller bortforklaringer av hva som skjer der.»

Jeg hadde vel snarere tegner Marvin Hallerakers illustrasjon for mitt indre øye.

Tegningen viser Elvis og en maskert bråkmaker fra påsken i Sverige. Og alt Alstadheim skrev

om Norge, handlet om å unngå svenske tilstander ved å erkjenne årsakene:

«Dårlige levekår er ingen unnskyldning for å tenne på biler eller angripe politiet. Men man trenger ikke gjøre mer enn å høre på Elvis Presleys «In the getto» fra 1969 for å skjønne at dårlige levekår gir grobunn for trøbbel.»

Vel. Har du opplevd sult i en stor barneflokk, slik Elvis synger om, var det *før* du kom til Skandinavia. Eller fordi du levde før i tiden. Da fattigdom var utbredt, men ingen forsøkte å steine i hjel politifolk for å forsvare en hellig bok – eller gjen-gens, klanens territorium.

Forsinket sunn fornuft. Alstadheim viser i begge sine innlegg til en offentlig utredning om levekår i byer. Men den forteller også dette: Innvandrere, særlig fra Asia og Afrika, er overrepresentert i både norsk, svensk og dansk kriminalstatistikk – selv om vi korrigerer for levekår.

Mer urovekkende: Andelen siktede gjerningspersoner er enda høyere hos annen generasjon – født i Norge – selv om vi korrigerer for alder og kjønn.

Alstadheim har meg bekjent aldri vist interesse for slike tankekors. Men han får poeng for forsinket tilslutning til sunn fornuft: «Norge har ført en annen og mer restriktiv innvandringspolitikk enn Sverige. Det har vært og er klokt.»

«Det er ikke svenske tilstander i Norge. Men hør på Elvis. Og ordføreren i Sarpsborg», skrev Kjetil Alstadheim i sin kommentar. Denne tegningen sto til teksten. Tegning: Marvin Halleraker

Les flere
debattinnlegg
på ap.no